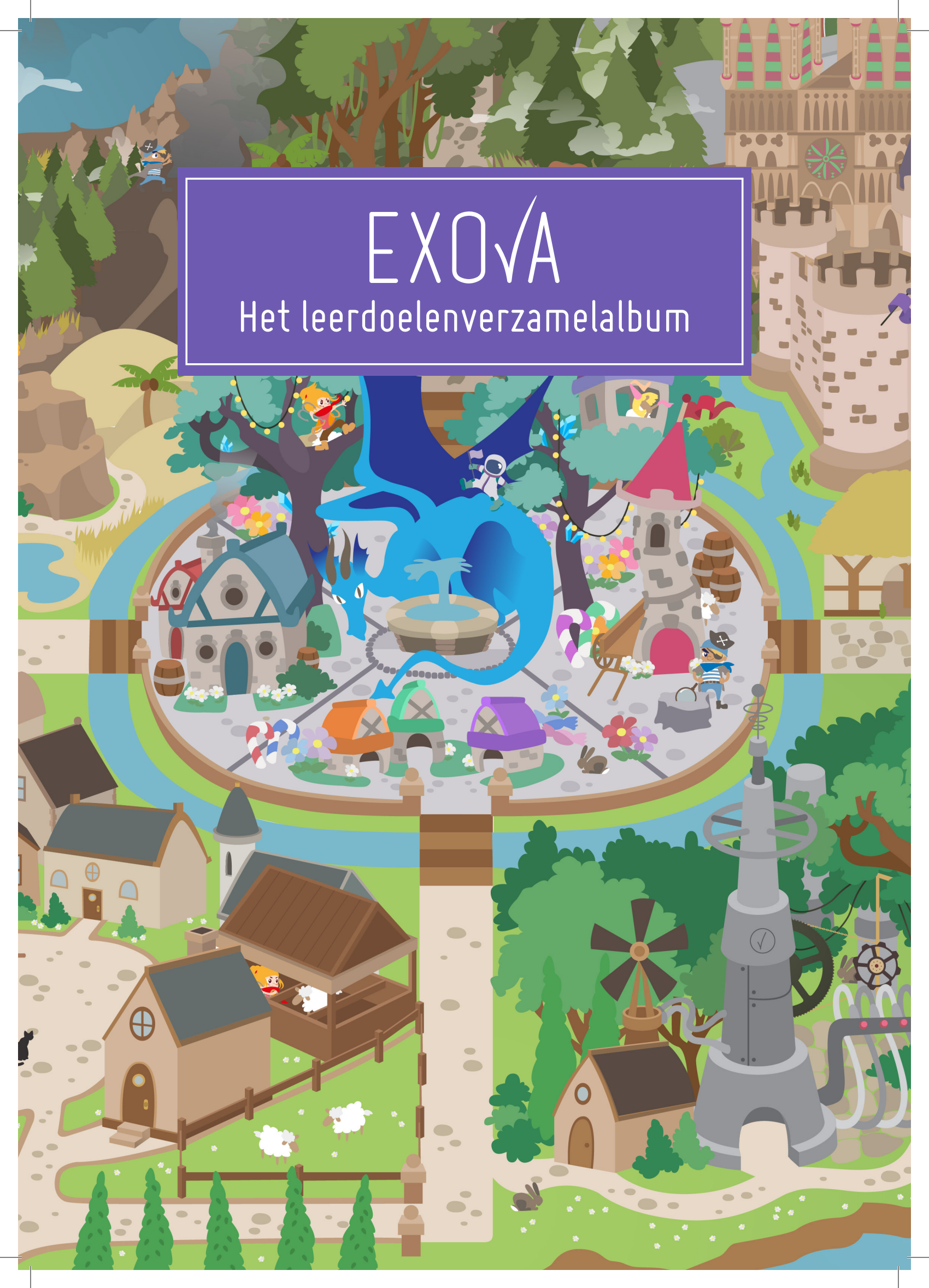

EXOVA

Het leerdoelenverzamelalbum

Leerdoelenverzamelalbum

Alles wat je moet leren

EXOVA

Dit Leerdoelenverzamelalbum is bedacht door en ontworpen door

in opdracht van en tot stand gekomen met
medewerking van leerlingen en begeleiders van

Leren • Ontdekken • Spelen
Sociocratische Leeromgeving LOS Deurne

en uitgegeven door

EXOVA

De gebruikte afbeeldingsbronnen buiten LOS Deurne bevatten onder andere:

pixabay

STAPMINDER

TopoMania

Leerdoelenverzamelalbum

Alles wat je moet leren

Elk kind mag leren voor hart en ziel. Net als LOS Deurne spreekt EXOVA de wens uit om meer ruimte te geven aan kinderen en meer vertrouwen te hebben in hun eigen leer-kracht.

LOS Deurne kiest voor Natuurlijk Leren. Hierbij zijn zelfontplooiing en intrinsieke motivatie de drijvende kracht: kinderen starten vanuit hun interesse, hun talenten en mogelijkheden. En zij dragen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven, voor elkaar, voor de maatschappij en voor Moeder Aarde.

EXOVA vindt het belangrijk dat ieder kind eigenaar is van zijn/haar leren en dat het zich op eigen niveau en in eigen tempo kan ontwikkelen. EXOVA sluit aan bij de belevingswereld van kinderen en neemt hun verwondering als uitgangspunt van het leren.

Voor de onderwijsinspectie is het van belang dat alle leerlingen langs alle kerndoelen geleid worden. LOS Deurne heeft gezocht naar een passende manier om dit in beeld te brengen. Resultaat is dit prachtige leerdoelen-verzamelalbum. Het is speels, concreet, biedt ruimte aan creativiteit en mensen houden van verzamelen. Iedere leerling kan aan de hand van een eigen verzameling stickers laten zien welke leerdoelen al op zijn of haar pad zijn gekomen en welke nog te wachten staan. Enne, de onderwijsinspecteurs waren erg enthousiast en hebben andere scholen hierop geattendeerd.

Dit leerdoelenverzamelalbum is geschikt voor alle scholen en alle kinderen. Het inspireert en brengt op ideeën. Het album laat zien welke kennis en vaardigheden kinderen al beheersen, hetgeen vertrouwen geeft. En andere keren vinden de kinderen er dingen in waarover ze meer willen weten.

Hieronder vind je meer over de inhoud en opbouw van het leerdoelenverzamelalbum.

Een eerste indeling die we hanteren is die in **kindertijd** en **adolescentie**. Je herkent het aan de kleuren. Grofweg is de kindertijd je basisschooltijd en de adolescentie je tijd in het voortgezet onderwijs. Maar omdat iedereen op een andere leeftijd de dingen leert die op dat moment belangrijk zijn, kan het best voorkomen dat het een beetje door elkaar loopt.

De tweede indeling die we gebruiken is die van de domeinen. In de kindertijd zijn er 5 domeinen en in de adolescentie zijn er 5 domeinen. In naam lijken ze per twee wat op elkaar; de leerdoelen volgen elkaar logisch op vanuit de kindertijd naar de adolescentie.

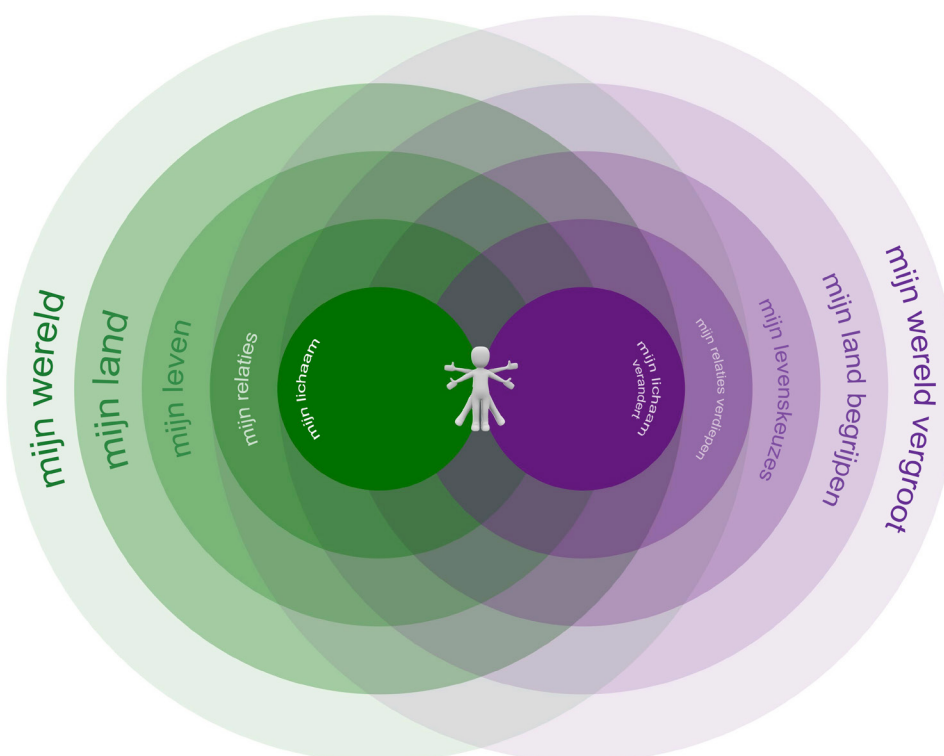
Kindertijd

Mijn lichaam
Mijn relaties
Mijn leven
Mijn land
Mijn wereld

Adolescentie

Mijn lichaam verandert
Mijn relaties verdiepen
Mijn levenskeuzes
Mijn land begrijpen
Mijn wereld vergroot

In een plaatje ziet dit er als volgt uit:

In elk domein kun je zowel spelend & ontdekkend leren, als onderzoekend leren & leren voor meesterschap.

Spelend & ontdekkend leren

Spelend & ontdekkend leren ontstaat in alledaagse situaties en is zodoende automatisch passend bij de leeftijd en belevingswereld van het kind. Het levert je basiskennis en basisvaardigheden op. Het 'gewone leven' is als een schatkist die steeds meer schatten aan je schenkt.

Onderzoekend leren & meesterschap

Als je je ergens in vast wil bijten, meer van wil weten of ergens beter in wil worden, dan noemen we dat onderzoekend leren of leren voor meesterschap. Je kan je hier het beeld van een schatkaart bij voorstellen er voor jezelf het beeld van een schatkaart bij voorstellen. Jij zet voor jezelf een doel (X op de kaart), stippelt je route uit en gaat op pad. Waarin wil jij jezelf bekwamen? Wat wordt jouw bijdrage aan deze wereld? Het betreft altijd een intrinsiek gemotiveerde keuze, passend bij jou als persoon, bij jouw 'natuur' en is zodoende nog steeds onderdeel van natuurlijk leren.

Referentiekader taal en rekenen

Onderstaande informatie is afkomstig van de website www.taalenrekenen.nl, ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

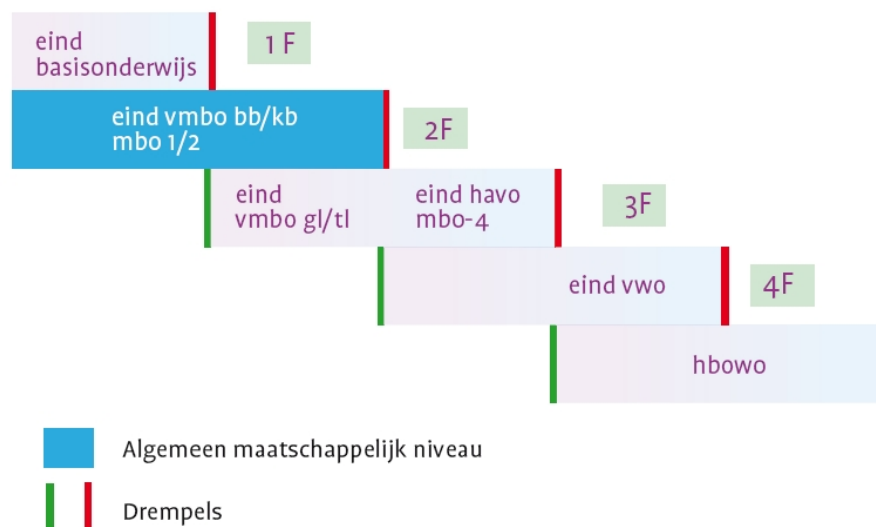
Kerdoelen beschrijven waar de leerlingen mee bezig moeten zijn en niet wat ze moeten kunnen ("de leerling leert"). Kerndoelen zijn in feite inspanningsverplichtingen voor scholen.

Referentieniveaus beschrijven eveneens de kennis, inzicht en vaardigheden van Nederlandse taal en rekenen, maar dan in de vorm van beheersingsdoelen, het zijn resultaatverplichtingen ("de leerling kan").

Fundamentele niveaus (F) en streefniveaus (S)

Het referentiekader is een systematische beschrijving van wat leerlingen in opeenvolgende fasen van het onderwijs aan basisvaardigheden taal en rekenen moeten kennen en kunnen. In totaal voor vier 'momenten' in hun schoolloopbaan, van primair onderwijs tot uitstroom naar de arbeidsmarkt of instroom in het hoger onderwijs.

Voor elk moment is in een doorlopende leerlijn aangegeven waaraan leerlingen op dat niveau zouden moeten voldoen. Die niveaus zijn de fundamentele niveaus (F) genoemd. Het niveau 2F is het algemeen maatschappelijk functioneel niveau, het niveau waaraan elke Nederlander zou moeten voldoen. Er zijn ook streefniveaus (S) geformuleerd als uitdaging voor leerlingen die meer aankunnen.

Het referentiekader geldt voor het basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en het mbo. Voor zeer moeilijk lerende (zml) of meervoudig gehandicapte (zml-mg) leerlingen gelden geen referentieniveaus.

Referentiekader taal en rekenen

Niveau	Fundamentele kwaliteit	Drempel
1F en 1S	Eind primair onderwijs	Van po naar vo
2F	Eind vmbo en mbo-2 en mbo-3	Van vmbo naar mbo of havo en van mbo-3 naar mbo-4
3F	Eind mbo-4 en havo	Van havo en mbo-4 naar ho
4F	Eind vwo	van vo naar wo

Niveauopbouw rekenen

De fundamentele kwaliteiten (F-niveaus) richten zich op basale kennis en inzichten en zijn gericht op een meer toepassingsgerichte benadering van rekenen. De streefkwaliteiten (S-niveaus) bereiden voor op de meer abstracte wiskunde. Voor zowel de fundamentele als streefkwaliteit zijn drie niveaus beschreven. Bij rekenen is er, in tegenstelling tot taal, geen invulling gegeven aan het vierde niveau omdat het dan om wiskunde gaat.

Niveauopbouw taal

Voor taal zijn er vier fundamentele (F) niveaus beschreven. De niveaus geven een opklimmende moeilijkheidsgraad in basiskennis en -vaardigheden aan. Elk fundamenteel niveau omvat het voorgaande niveau. Voor taal geldt dat de S-niveaus gelijk zijn aan het eerstvolgende hogere F-niveau. Dus: niveau 1S = 2F; 2S = 3F enzovoort.

In dit album

Natuurlijk leren verloopt bij iedereen anders. Dus ook de volgorde waarin je dingen leert of de leeftijd waarop je iets leert kan verschillend zijn. Bij de reken- en taalleerdoelen in dit album zijn codes toegevoegd zodat je enigszins een idee kan krijgen hoe je ten opzichte van het regulier onderwijs 'presteert'. Als uitgangspunt hebben we hiervoor voor het "PO" de indeling van de leerstof over de groepen in het basisonderwijs genomen. Voor het "VO" volstaat de niveau-aanduiding.

Bijvoorbeeld:

T1F1 = Taal - niveau 1F - groep 1

R1F6 = Rekenen - niveau 1F - groep 6

T2F = Taal - niveau 2F

R2S = Rekenen - niveau 2S

Kerdoelen basisvorming Voortgezet Onderwijs (VO)

	Nederlands	
A1	Ik kan me mondeling begrijpelijk uitdrukken. Ik kan me schriftelijk begrijpelijk uitdrukken.	mijn levenskeuzes mijn relaties verdiepen
A2	Ik hou me aan conventies (spelling, grammaticaal correcte zinnen, woordgebruik) en zie het belang van die conventies in.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
A3	Ik doe mijn best mijn woordenschat steeds uit te breiden.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
A4	Het lukt me informatie te verwerven uit gesproken teksten. Het lukt me informatie te verwerven uit geschreven teksten.	mijn levenskeuzes mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
A5	Ik kan in schriftelijke en digitale bronnen informatie zoeken, deze ordenen en beoordelen op waarde.	mijn levenskeuzes mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
A6	Ik neem deel aan overleg, planning of discussie in een groep.	mijn levenskeuzes mijn relaties verdiepen mijn land begrijpen
A7	Ik kan een mondelinge presentatie geven.	mijn levenskeuzes
A8	Ik lees verhalen, gedichten en informatieve teksten die aan mijn belangstelling tegemoet komen en die mijn belevingswereld uitbreiden.	mijn levenskeuzes
A9	Ik bereid me planmatig voor op activiteiten waarbij ik moet spreken, luisteren, schrijven of lezen en ik voer mijn plan uit.	mijn levenskeuzes mijn relaties verdiepen
A10	Ik reflecteer op de manier waarop ik een taalactiviteit (spreken, luisteren, schrijven, lezen) uitgevoerd heb. Op basis van mijn eigen reflectie en op basis van reacties van anderen trek ik conclusies voor volgende taalactiviteiten: ik ben trots op wat gelukt is en ik leer van dingen die nog niet helemaal goed gingen.	mijn levenskeuzes mijn relaties verdiepen
	Engels	
B11	Ik raak vertrouwd met de klank van het Engels door veel te luisteren naar gesproken en gezongen teksten.	mijn levenskeuzes mijn wereld vergroot
B12	Ik doe mijn best mijn Engelse woordenschat uit te breiden.	mijn wereld vergroot

B13	Ik kan informatie verwerven uit gesproken Engelstalige teksten. Ik kan informatie verwerven uit geschreven Engelstalige teksten.	mijn wereld vergroot
B14	Ik kan in Engelstalige schriftelijke en digitale bronnen informatie zoeken, deze ordenen en beoordelen op waarde.	mijn wereld vergroot
B15	Ik kan in Engelse spreektaal anderen een beeld geven van mijn dagelijks leven.	mijn levenskeuzes mijn relaties verdiepen
B16	Ik kan in het Engels standaardgesprekken voeren om iets te kopen, inlichtingen te vragen of om hulp te vragen.	mijn levenskeuzes mijn wereld vergroot
B17	Ik onderhoud informeel contact in het Engels met anderen via e-mail, brief of chat.	mijn relaties verdiepen
B18	Ik begrijp welke rol het Engels speelt in verschillende soorten internationale contacten.	mijn wereld vergroot
Rekenen en wiskunde		
C19	Ik kan passende wiskundetaal gebruiken voor het ordenen van mijn eigen denken en voor uitleg aan anderen. Ik kan de wiskundetaal van anderen begrijpen.	mijn wereld vergroot
C20	Ik kan alleen en in samenwerking met anderen in praktische situaties wiskunde herkennen en gebruiken om problemen op te lossen.	mijn levenskeuzes
C21	Ik kan een wiskundige argumentatie opzetten en onderscheiden van meningen en beweringen. Ik kan, met respect voor ieders denkwijze, wiskundige kritiek geven en ontvangen.	mijn levenskeuzes
C22	Ik doorzie de structuur en de samenhang van positieve en negatieve getallen, decimale getallen, breuken, procenten en verhoudingen. Ik kan ermee werken in zinvolle en praktische situaties.	mijn levenskeuzes
C23	Ik kan exact en schattend rekenen en redeneren op basis van inzicht in nauwkeurigheid, orde van grootte en marges die in een gegeven situatie passend zijn.	mijn levenskeuzes
C24	Ik kan meten en ik doorzie de structuur en samenhang van het metrieke stelsel. Ik kan rekenen met maten voor grootheden die gangbaar zijn in relevante toepassingen.	mijn levenskeuzes

C25	Ik kan informele notaties, schematische voorstellingen, tabellen, grafieken en formules gebruiken om greep te krijgen op verbanden tussen grootheden en variabelen.	mijn levenskeuzes mijn land begrijpen
C26	Ik kan werken met platte en ruimtelijke vormen en structuren. Ik kan hiervan afbeeldingen maken en deze interpreteren. Ik kan met hun eigenschappen en afmetingen rekenen en redeneren.	mijn levenskeuzes
C27	Ik kan gegevens systematisch beschrijven, ordenen en visualiseren. Ik kan gegevens, representaties en conclusies kritisch beoordelen.	mijn levenskeuzes mijn land begrijpen
Mens en natuur		
D28	Ik kan vragen over natuurwetenschappelijke, technologische en zorggerelateerde onderwerpen omzetten in onderzoeksvragen. Ik kan een dergelijk onderzoek over een natuurwetenschappelijk onderwerp uitvoeren en de uitkomsten daarvan presenteren.	mijn wereld vergroot
D29	Ik kan kennis verwerven over en inzicht verkrijgen in sleutelbegrippen uit het gebied van de levende en niet-levende natuur, en ik kan deze sleutelbegrippen verbinden met situaties in het dagelijks leven.	mijn levenskeuzes mijn wereld vergroot
D30	Ik weet dat mensen, dieren en planten in wisselwerking staan met elkaar en hun omgeving (milieu), en dat technologische en natuurwetenschappelijke toepassingen de duurzame kwaliteit daarvan zowel positief als negatief kunnen beïnvloeden.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
D31	Ik kan onder andere door praktisch werk kennis verwerven over en inzicht verkrijgen in processen uit de levende en niet-levende natuur en hun relatie met omgeving en milieu.	mijn wereld vergroot
D32	Ik kan werken met theorieën en modellen door onderzoek te doen naar natuurkundige en scheikundige verschijnselen als elektriciteit, geluid, licht, beweging, energie en materie.	mijn wereld vergroot
D33	Ik kan door onderzoek kennis verwerven over voor mij relevante technische producten en systemen. Ik kan deze kennis naar waarde schatten en op planmatige wijze een technisch product ontwerpen en maken.	mijn wereld vergroot

D34	Ik begrijp de hoofdzaken van bouw en functie van het menselijk lichaam. Ik kan verbanden leggen met het bevorderen van lichamelijke en psychische gezondheid, en daarin mijn eigen verantwoordelijkheid nemen.	mijn lichaam verandert
D35	Ik kan zorgen voor mezelf, anderen en mijn omgeving. Ik weet hoe ik de veiligheid van mezelf en anderen in verschillende leefsituaties (wonen, leren, werken, uitgaan, verkeer) positief kan beïnvloeden.	mijn lichaam verandert mijn levenskeuzes mijn relaties verdiepen
Mens en maatschappij		
E36	Ik kan betekenisvolle vragen stellen over maatschappelijke kwesties en verschijnselen. Ik kan hierover een beargumenteerd standpunt innemen en verdedigen, en daarbij respectvol met kritiek omgaan.	mijn relaties verdiepen mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E37	Ik weet de kenmerkende aspecten van de (tien) verschillende tijdvakken. Ik kan dit kader van tien tijdvakken gebruiken om gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen in hun tijd te plaatsen. Ik kan de relatie leggen tussen de gebeurtenissen en ontwikkelingen in de 20e eeuw (waaronder de Wereldoorlogen en de Holocaust), en hedendaagse ontwikkelingen.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E38	Ik kan een eigentijds beeld van mijn eigen omgeving, Nederland, Europa en de wereld gebruiken om verschijnselen en ontwikkelingen in hun omgeving te plaatsen.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E39	Ik kan een eenvoudig onderzoek uitvoeren naar een actueel maatschappelijk verschijnsel en de uitkomsten daarvan presenteren.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E40	Ik kan historische bronnen gebruiken om mij een beeld van een tijdvak te vormen of antwoorden te vinden op vragen. Ik betrek daarbij ook mijn eigen cultuurhistorische omgeving.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E41	Ik kan de atlas als informatiebron gebruiken en kaarten lezen en analyseren om mij te oriënteren, mij een beeld van een gebied te vormen of antwoorden op vragen te vinden.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E42	Ik kan in mijn eigen ervaringen en in mijn eigen omgeving effecten herkennen van keuzes op het gebied van werk en zorg, wonen en recreëren, consumeren en budgetteren, verkeer en milieu.	mijn levenskeuzes

E43	Ik heb geleerd over overeenkomsten, verschillen en veranderingen in cultuur en levensbeschouwing in Nederland. Ik kan mijn eigen en andermans leefwijze daarmee in verband brengen. Ik snap de betekenis voor de samenleving van respect voor elkaars opvattingen en leefwijzen. Ik ga respectvol om met diversiteit binnen de samenleving, waaronder ook seksuele diversiteit.	mijn levenskeuzes mijn relaties verdiepen mijn land begrijpen
E44	Ik weet op hoofdlijnen hoe het Nederlandse politieke bestel als democratie functioneert. Ik weet hoe mensen op verschillende manieren bij politieke processen betrokken kunnen zijn.	mijn levenskeuzes mijn land begrijpen
E45	Ik begrijp de betekenis van Europese samenwerking en de Europese Unie voor mijzelf, Nederland en de wereld.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E46	Ik heb geleerd over de verdeling van welvaart en armoede over de wereld. Ik kan de betekenis daarvan zien voor de bevolking en het milieu, en relaties leggen met het leven in Nederland.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
E47	Ik kan actuele spanningen en conflicten in de wereld plaatsen tegen hun achtergrond, en zie daarbij de doorwerking ervan op individuen en samenleving (nationaal, Europees en internationaal), de grote onderlinge afhankelijkheid in de wereld, het belang van mensenrechten en de betekenis van internationale samenwerking.	mijn land begrijpen mijn wereld vergroot
Kunst en cultuur		
F48	Door het gebruik van elementaire vaardigheden heb ik geleerd de zeggingskracht van verschillende kunstzinnige disciplines te onderzoeken en toe te passen om mijn eigen gevoelens uit te drukken, ervaringen vast te leggen, verbeelding vorm te geven en communicatie te bewerkstelligen.	mijn levenskeuzes
F49	Ik kan mijn eigen kunstzinnig werk, alleen of als deelnemer in een groep, aan derden presenteren.	mijn levenskeuzes
F50	Ik kan op basis van enige achtergrondkennis kijken naar beeldende kunst, luisteren naar muziek en kijken en luisteren naar theater-, dans- of filmvoorstellingen.	mijn wereld vergroot
F51	Ik kan met behulp van visuele of auditieve middelen verslag doen van deelname aan kunstzinnige activiteiten, als toeschouwer en als deelnemer.	mijn wereld vergroot
F52	Ik kan mondeling of schriftelijk reflecteren op mijn eigen werk en werk van anderen, waaronder dat van kunstenaars.	mijn wereld vergroot

	Bewegen en sport	
G53	Ik oriënteer mij (mede met het oog op buitenschoolse beoefening) op veel verschillende bewegingsactiviteiten uit gevarieerde gebieden als spel, turnen, atletiek, bewegen op muziek, zelfverdediging en actuele ontwikkelingen in de bewegingscultuur. Ik verken daarin mijn eigen mogelijkheden.	mijn lichaam verandert
G54	Ik ga uitdagende bewegingssituaties aan en breid zo mijn bewegingsrepertoire uit.	mijn lichaam verandert
G55	Ik kan de hoofdbeginselen van bewegingsactiviteiten op mijn eigen niveau toepassen.	mijn lichaam verandert
G56	Tijdens bewegingsactiviteiten ben ik sportief, hou ik rekening met de mogelijkheden en voorkeuren van anderen, en heb ik respect en zorg voor anderen.	mijn relaties verdiepen
G57	Ik kan eenvoudige regelende taken vervullen die het mogelijk maken zelfstandig en samen met anderen bewegingsactiviteiten te beoefenen.	mijn levenskeuzes
G58	Door deel te nemen aan praktische bewegingsactiviteiten leer ik de waarde van het bewegen voor gezondheid en welzijn kennen en ervaren.	mijn lichaam verandert

